

– Kommunikasjon bør være en del av spesialistutdanningen

Det mener Pål Gulbrandsen som har forsket på kommunikasjon mellom lege og pasient.

Professor Pål Gulbrandsen er tilknyttet Helse Sør-Øst kompetansesenter for helse-tjenesteforskning (HØKH) ved Akershus universitetssykehus. Han har bred erfaring fra nyere norsk forskning på lege/pasient-kommunikasjonen.

Mer effektiv kommunikasjon

Gulbrandsen har selv 14 års klinisk bakgrunn, 12 av dem fra allmennmedisinen. – Jeg hadde inntrykk av at min egen kommunikasjon med pasientene gikk bra inntil jeg i 1990 leste en amerikansk artikkel om forskning på kommunikasjon mellom lege og pasient. I forskningsprosjektet var det tatt opp video av leger i arbeid hvor det blant annet ble observert hvor lang tid det tok før legen avbrøt pasienten under konsultasjonen. Det viste seg at det i gjennomsnitt tok 18 sekunder.

Legene ble så bedt om ikke å avbryte pasienten. Det førte til at legen fikk mer relevant informasjon fra pasienten på kortere tid enn tidligere. Jeg bestemte meg for at jeg dagen etter skulle begynne å gjøre det samme. Det var en utrolig opplevelse fordi det virket momentant. Jeg tapte ikke noe tid, derimot fikk jeg vite mye sykdomsrelevant om pasienten som jeg ikke visste fra før, sier Gulbrandsen.

HØKH har gjennomført et stort forskningsprosjekt for å studere effekten av kurs. I prosjektet deltok 71 leger og det ble tatt opp ca. 500 videoer av kommunikasjon

Professor Pål Gulbrandsen vil ha kommunikasjonsoplæring og trening inn i spesialistutdanningen. Foto Lisbet T. Kongsvik

mellom lege og pasient. 62 av legene deltok på et 20 timers kommunikasjonskurs over to dager.

Hyppigste klagegrunn

– Dårlig kommunikasjon er den hyppigste klagegrunn fra pasienter i hele den vestlige verden. Pasientene mener de ikke har fått nok informasjon eller at de ikke har blitt

forstått eller lyttet til. Pasientene får ofte ikke den skreddersydd informasjon de trenger da legen ofte sier det samme til alle, selv om ingen mottakere er like. Misforståelser mellom lege og pasient oppstår dessverre alt for ofte fordi vi leger ofte velger feil tidspunkt eller feil måte å kommunisere på, påpeker Gulbrandsen.

– Den norske undersøkelsen viste at legene endret sin kommunikasjon, selv etter et så kort kurs. Leger med kommunikasjonsundersvisning fra studiet endret seg klart mest. Det viser effekten av repetisjon. Undersøkelsen viste også en klar sammenheng mellom god legekommunikasjon og pasientenes tilfredshet med kommunikasjonen, uten at pasientsvarene var entydige nok til å identifisere leger som kommuniserer mindre bra. Samtidig så vi at pasientene generelt er svært fornøyd. Det er ofte de pårørende som våger å gi uttrykk for mangler ved kommunikasjonen, sier Gulbrandsen.

– Det er ikke tvil om at kommuniserer du godt, så bedriver du også bedre medisin fordi du får mer presis informasjon fra pasientene. God kommunikasjon er en metode; en ferdighet som du må trene på. Kommunikasjonsoplæring og trening bør derfor være et obligatorisk ledd i spesialistutdanningen for leger, understreker Gulbrandsen.

Lisbet T. Kongsvik

lisbet.kongsvik@legeforeningen.no

Avdeling for informasjon og helsepolitikk

Nytt styre i PSL

Lege-pasientforholdet var hovedtema under Praktiserende Spesialisters Landsforbunds (PSL) årsmøtekurs i slutten av august.

I tillegg til professor dr. med. Pål Gulbrandsens foredrag (omtalt på denne siden) holdt professor dr. med Per Andreas Høglend, Universitetet i Oslo et foredrag med tittelen «Grenseoverskridelser i lege-pasient forholdet».

Andre temaer som ble berørt var «NOKLUS – en suksesshistorie om kvalitetssikring» ved økonomisjef og forsker Siri Munkerud, Legeforeningen og laboratoriekonsulent Line Nilsen Nygård, Trondheim. Ketil Espnes fra lege-for-lege-ordningen i Trondheim snakket om legers sårbarhet – og behov for kollegial støtte.

Under årsmøtet redegjorde avtroppende leder Synnøve Bratlie for noen av de mest aktuelle sakene. PSL har behandlet en rekke saker, blant annet er det gjort et omfattende arbeid for å forberede ny inntekts- og kostnadsundersøkelsen (IKU). Det er også gjennomført HMS-kurs for medlemmer av PSL.

Årsmøtet valgte nytt styre og ny leder. Ny leder er øre-nese-hals-spesialist Sverre Dølvik. Styremedlemmer er Kathe Aase, Raymond Mortensen, Marit Sæbø og Arild Tandberg. Varamedlemmer: Morten Andersen, Mikal Gjellan og Sverre Steen.